

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
กลุ่มเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2
PARTICIPATORY MANAGEMENT IN ACADEMIC WORK OF
BASIC EDUCATION INSTITUTIONS CHAMPI - SRI THAT
NETWORK GROUP UNDER THE OFFICE OF UDON THANI
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 2

¹ธีระศักดิ์ ศรีปัญญา และ ²กิจพิณัฐ อูสาโท
¹Teerasak Sripanya and ²Kitpinit Ausato

มหาวิทยาลัยราชธานี, ประเทศไทย
Ratchathani University, Thailand.

¹Teerasak.sripanya@gmail.com

Received : May 1, 2022; Revised : May 28, 2022; Accepted : June 30, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ในกลุ่มเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำนวน 45 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์คุณสมบัติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 32 ข้อ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วม

¹นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี

²อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี

ร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการการประเมินผล ($\bar{X}=4.33$) รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X}= 4.28$) และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน($\bar{X}=4.2$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X}=4.21$) 2) แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับมาก แนวทางการรักษาระดับไว้ให้คงที่หรือพัฒนาไปสู่ระดับมากที่สุด คือผู้บริหารและครูควรมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรร่วมกัน ด้านการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับมาก แนวทางการรักษาระดับไว้ให้คงที่หรือพัฒนาไปสู่ระดับมากที่สุด คือผู้บริหารและครูต้องมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียน ด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับมาก แนวทางการรักษาระดับไว้ให้คงที่หรือพัฒนาไปสู่ระดับมากที่สุด คือผู้บริหารและครูต้องได้รับความรู้เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรและแนวทางในการพัฒนา ด้านการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับ มาก แนวทางการรักษาระดับไว้ให้คงที่หรือพัฒนาไปสู่ระดับมากที่สุด คือผู้บริหารและครูต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลหลักสูตรและแผนการสอน

คำสำคัญ : การบริหารแบบมีส่วนร่วม, งานวิชาการ

Abstract

The objective of the research was to study the Participatory management in academic work of basic education institutions Champi - Sri That Network Group under the Office of Udon Thani Primary Educational Service Area 2. The sample selected was 45 principles and teachers in Champi - Sri That Network Group under the Office of Udon Thani Primary Educational Service Area 2, collected using Purposive Sampling. The tools employed in data collection was a 5-level rating scale questionnaire with 32 questions, IOC between 0.67-1.00 and reliability value with 0.96. The data were analyzed by Frequency distributions, Percentage, Means and Standard deviation. The findings are as follows: 1) The research found that the average level of The Participatory management in academic work of basic education institutions Champi - Sri That Network Group under the Office of Udon Thani Primary Educational Service Area 2 was high. The five-high-rated areas were Participation in the evaluation ($\bar{X}=4.33$), Participation in the decision making ($\bar{X}= 4.28$), Participation in the operations ($\bar{X}= 4.2$) and Participation in the receiving

benefits ($\bar{X}$ = 4.21). 2) The development guidelines of the Participatory management in academic work of basic education institutions Champi - Sri That Network Group under the Office of Udon Thani Primary Educational Service Area 2 were as follows. Participation in the decision making was high level, The development guidelines to maintain a stable level is principles and teachers should be involved in planning and setting the course objectives together. Participation in the operations was high level, The development guidelines to maintain a stable level or develop to the highest level is principles and teachers must be involved in organizing the learning process. Participation in the receiving benefits was high level, The development guidelines to maintain a stable level or develop to the highest level is principles and teachers should be knowledgeable about curriculum assessments and development guidelines. Participation in the evaluation was high level, The development guidelines to maintain a stable level or develop to the highest level is principles and teachers should be involved in the course evaluation and lesson plans.

Keywords : Participatory management, academic work

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษาไว้ใน หมวด 5 และการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 39 โดยให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในโรงเรียน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดและบริหารการศึกษา

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีหลักการในการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบ อาศัยความร่วมมือกันทำงานระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งเป็นปัจจัยเกื้อหนุนต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ ได้ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาหลายๆ ด้านยังไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ อย่างไรก็ตาม

จากการบริหารงานที่ผ่านมา ก็มักจะประสบปัญหาและมีข้อจำกัดในการปฏิบัติงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ในการตัดสินใจเองเป็นส่วนใหญ่ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารน้อย หรือไม่ได้มีส่วนร่วมเท่าที่ควร

จากสภาพปัญหา ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครู ว่าอยู่ในระดับใดและแนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ควรเป็นอย่างไร เพื่อที่จะได้เห็นถึงปัญหาการบริหารงานทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 เพื่อจะได้แนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการใช้ดิจิทัลของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้ดิจิทัลของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ทั้งหมด 9 โรงเรียน จำนวน 130 คน

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 45 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 9 คน ครูผู้สอน จำนวน 36 คน โดยเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์คุณสมบัติ

จำแนกครูผู้สอนฝ่ายละ 1 คน จาก 4 ฝ่าย ประกอบด้วย ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบุคคล ฝ่ายงบประมาณ และฝ่ายบริหารทั่วไป จาก 9 โรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาศาถาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน กลุ่มเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคูตรธานี เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีตลอดจนถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถาม มีทั้งหมด 2 ตอน และแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษา คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิกการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน กลุ่มเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคูตรธานี เขต 2 ซึ่งแบบสอบถามเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 32 ข้อ

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน กลุ่มเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคูตรธานี เขต 2

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ หาค่าสถิติพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์เนื้อหา โดยการสรุปเป็นประเด็น แล้วนำเสนอด้วยการ พรรณนาความ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน กลุ่มเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคูตรธานี เขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 27 คน ร้อยละ 60 รองลงมา เป็นเพศชาย 18 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ผู้ตอบแบบสอบถามอายุ 45 ปี ขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 66.68 รองลงมา อายุ 35-45 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 17.77 และต่ำสุด อายุ 20-35 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 15.55 ผู้ตอบแบบสอบถามวุฒิกการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 68.89 รองลงมา วุฒิกศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ

31.11 ผู้ตอบแบบสอบถามประสบการณ์ มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 68.89 รองลงมา ประสบการณ์ 5-10 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 และต่ำสุด ประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.44

2. สภาพการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$, S.D.= 0.758) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการการประเมินผล ($\bar{X}=4.33$, S.D.= 0.708) รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X}= 4.28$, S.D.= 0.780) และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน($\bar{X}=4.23$, S.D.= 0.782) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X}=4.21$, S.D.= 0.763)

2.1 ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการ ด้านการตัดสินใจ ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการตัดสินใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D.= 0.780) เมื่อพิจารณารายด้านเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการด้านการตัดสินใจ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= 0.717) รองลงมา ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.35$, S.D.= 0.683) ด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.773) และ ต่ำสุดแต่อยู่ในระดับมากคือด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.804)

2.2 การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการ ด้านการดำเนินงาน ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายจำปี - ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= 0.782) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงคือด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D.= 0.735) รองลงมา ด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.774) ด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D.= 0.785) และด้านการนิเทศการศึกษา ต่ำสุดแต่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.836)

2.3 การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการ ด้านการรับผลประโยชน์ ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายจำปี - ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D.= 0.763) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D.= 0.791) รองลงมาด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก

($\bar{X}$ = 4.24, S.D.= 0.747) ด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.16, S.D.= 0.768) และ ต่ำสุดแต่อยู่ในระดับมาก ด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X}$ = 4.15, S.D.= 0.748)

2.4 การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการด้านการประเมินผล ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายจำปี – ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = 4.32, S.D.= 0.708) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.36, S.D.= 0.707) รองลงมาด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.33, S.D.= 0.704) ด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.29, S.D.= 0.744) และต่ำสุดแต่อยู่ในระดับมาก ด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X}$ = 4.28, S.D.= 0.680)

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีดังนี้

3.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับ มาก แนวทางการรักษาระดับไว้ให้คงที่หรือพัฒนาไปสู่ระดับมากที่สุด คือผู้บริหารและครูควรมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรร่วมกัน พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการออกแบบ วางแผนการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา

3.2 ด้านการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับ มาก แนวทางการรักษาระดับไว้ให้คงที่หรือพัฒนาไปสู่ระดับมากที่สุด คือผู้บริหารและครูต้องมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน นอกจากนี้ยังต้องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในการจัดท่าะเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น

3.3 ด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับ มาก แนวทางการรักษาระดับไว้ให้คงที่หรือพัฒนาไปสู่ระดับมากที่สุด คือผู้บริหารและครูต้องได้รับความรู้เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรและแนวทางในการพัฒนา สามารถนำความรู้ไปเลือกและจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

3.4 ด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับ มาก แนวทางการรักษาระดับไว้ให้คงที่หรือพัฒนาไปสู่ระดับมากที่สุด คือผู้บริหารและครูต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลหลักสูตรและแผนการสอน มีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินการ

เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล และส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น

อภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการอภิปรายผลของการวิจัยได้ดังนี้

ผลการศึกษาสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการศึกษา ทั้งที่เป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งได้มีโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมบริหารในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมควบคุมและตรวจสอบ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในรายด้านมีประเด็นสำคัญที่อภิปราย ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรในเรื่องการมีส่วนร่วมตัดสินใจในการทำหลักสูตรและกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาด้านการจัดการเรียนการสอน ในประเด็นเกี่ยวกับการออกแบบวางแผนการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ รองลงมาด้านการวัดผลและประเมินผล เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษาและต่ำที่สุดคือด้านการนิเทศการศึกษา ประเด็นการมีส่วนร่วมในการวางแผนงานนิเทศภายในสถานศึกษา จะเห็นได้ว่าการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรครูจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่าในเรื่องอื่น อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนการสอนครูทุกคนต้องรับทราบข้อมูลทางวิชาการในการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดของนักเรียน จึงทำให้ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในเรื่องนี้อยู่ในระดับมาก เพราะการจัดทำวางแผนการสอนตามหลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับครูผู้สอนจึงทำให้มีส่วนร่วมในเรื่องนี้สูง จึงทำให้ครูเล็งเห็นความสำคัญ ในเรื่องนี้อันดับต้นๆ

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงคือด้านการจัดการเรียนการสอนในเรื่องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนมาก รองลงมาด้านการพัฒนาหลักสูตร ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการ

จัดกระบวนการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน รองลงมาด้านการวัดผลและประเมินผล ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา และต่ำที่สุดคือด้านการนิเทศการศึกษา เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงคือด้านการจัดการเรียน การสอน ในข้อมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับการมีส่วนร่วมในการทำหลักสูตรและกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา จะเห็นได้ว่าครูมีส่วนร่วมในเรื่องนี้มาเป็นอันดับต้นๆ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนจำเป็นจะต้องมีการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนจากรายวิชาที่สอน เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ดังนั้นการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร เพื่อให้เกิดทักษะเพิ่มเติมของนักเรียนที่ได้จากการเรียนในวิชาและสามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ได้ตลอดจนความหลากหลายในการเรียนรู้นอกจากในชั้นเรียนแล้ว สามารถสืบค้นหาจากแหล่งอื่นได้ ดังนั้นในประเด็นนี้ผู้บริหารและครูจึงให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนเป็นอันดับต้นๆ เพื่อให้ตอบรับการจัดทำแผนการเรียนการสอนตามหลักสูตร

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง คือด้านการพัฒนาหลักสูตร ในข้อได้รับความรู้เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรและแนวทางในการพัฒนา รองลงมาด้านการจัดการเรียนการสอน ในข้อได้รับความรู้ในการประเมินหลักสูตรและการนำไปพัฒนาและข้อสามารถนำความรู้ไปเลือกและจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ เพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ในข้อมีระบบการนิเทศที่สามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ต่ำสุดคือด้านการวัดผลและประเมินผล ในข้อได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการวัดและประเมินผล จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จะให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนมาเป็นอันดับในประเด็นนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ครูจะต้องเข้าใจหลักสูตรและแผนการสอน จึงจะทำให้แนวทาง ในการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับตัวชี้วัดของแต่ละวิชา ครูสามารถเข้าใจและจัดการเรียนการสอนในตรงตามวัตถุประสงค์ของรายวิชาแต่ละวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเน้นในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและแผนการสอน เพื่อให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมทำความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนให้ถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จะเห็นได้ว่าตั้งแต่การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการครูและบุคลากรทางการศึกษาจะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นอันดับแรก ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญอย่างมากสำหรับครูผู้สอนที่จะต้องรับรู้ถึงการพัฒนหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน จะทำให้

ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดสื่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพของครูและโรงเรียนด้วย

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง คือด้านการจัดการเรียนการสอน ในข้อมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน รองลงมาด้านการนิเทศการศึกษา ในข้อมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาและหน่วยงาน รองลงมาด้านการพัฒนาหลักสูตรในข้อมีส่วนร่วมในการประเมินผลหลักสูตรและแผนการสอน และต่ำสุดคือด้านการวัดผลและประเมินผล ในข้อมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน ในข้อมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ครูให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องนี้จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน และด้านการรับผลประโยชน์การมีส่วนร่วมทั้งสาม ด้านของครูจะเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุดคือการพัฒนาหลักสูตร โดยเฉพาะในเรื่องการจัดทำหลักสูตร การพัฒนาแหล่งเรียนรู้จึงสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ทำให้ครูและ บุคลากรทางการศึกษาให้ความสำคัญเรื่องนี้ แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในเรื่องนี้มีความจำเป็น และสำคัญอย่างยิ่งสำหรับครูที่จะทำให้มีความรู้ความเข้าใจในวิชาการ สามารถวิเคราะห์และประเมินผลทางการเรียนของนักเรียนได้เป็นแนวทางที่จะทำให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้ผู้เรียนได้มีวิธีการรับรู้ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น จึงทำให้ครูสามารถประเมินผู้เรียนได้ว่าอยู่ในระดับไหน จะมีวิธีการแก้ไขอย่างไรให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ตลอดจนการจัดเรียงความสำคัญของเนื้อหาในบทเรียนจากการประเมินผู้เรียนหรือประเมินภาพรวมในสถานศึกษาที่ตนเองทำการเรียนการสอนอยู่จึงทำให้ความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของครูในด้านการประเมินกับสถานศึกษาตลอดจนผู้บริหารอยู่ในอันดับแรก

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายจำปี-ศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารและครูควรมีส่วนร่วมในการวางแผน และกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรร่วมกัน พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการออกแบบ วางแผนการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน

นิเทศภายในสถานศึกษา เมื่อทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจก็จะทำให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ผู้บริหารและครูต้องมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน นอกจากนี้ยังต้องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในการจัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผู้บริหารและครูต้องได้รับความรู้เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรและแนวทางในการพัฒนา สามารถนำความรู้ไปเลือกและจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ผู้บริหาร และครูควรได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการวัดและประเมินผล มีการจัดระบบการนิเทศที่ครูทุกคนสามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพได้

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผู้บริหารและครูต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลหลักสูตรและแผนการสอน มีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล และส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กษิรา วาระรัมย์. (2556). การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานครที่ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ).
- จันทราณี สงวนนาม.(2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:บุ๊คพอยท์.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ. (2551). การบริหารวิชาการ. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

- ชาตมังกร เลนคำมี. (2550). ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณปภัช รุ่งโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ณัฐวัฒน์ รักทอง. (2555). การศึกษาสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของโรงเรียนเครือข่ายเซฟรอนในประเทศไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- ทวิท ระโหฐาน. (2552). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2557). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. นนทบุรี : ตีรณสาร.
- ปิยนุช ทองพรม. (2550). ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเขตอำเภอหนองใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ:ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- ปรีชา กาวีใจ. (2553). การจัดการโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนบ้านเทพกาญจนาอุปถัมภ์เขตพื้นที่ การศึกษาเชียงรายเขต 3. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยเชียงใหม่